

ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΑΣ – ΚΡΕΣΤΕΝΩΝ

**«ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΧΩΡΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ» (ΟΧΕ)
ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ, ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΑΣ –
ΚΡΕΣΤΕΝΩΝ ΚΑΙ ΖΑΧΑΡΩΣ**

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ
ΔΡΑΣΗΣ

Η ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΧΩΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΣΠΑ 2021-2027

Οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) αποτελούν εργαλείο ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης για την εφαρμογή αναπτυξιακών στρατηγικών συγκεκριμένων χωρικών ενοτήτων. Οι περιοχές αυτές είτε παρουσιάζουν συγκεκριμένα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν με συνολικό τρόπο, είτε διακρίνονται από σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν και να μεγιστοποιηθούν με βάση ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό σχέδιο.

Στην Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 οι ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις αποτελούν διακριτό Στόχο Πολιτικής (ΣΠ), τον ΣΠ 5 «Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες» μέσω του οποίου προβλέπονται, Ολοκληρωμένες Στρατηγικές για την ανάπτυξη εκτός αστικού χώρου (Ειδικός Στόχος 5ii).

Με βάση την στρατηγική του Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα» 2021-2027, ο βασικός στόχος των ΟΧΕ για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι η εφαρμογή ολοκληρωμένων παρεμβάσεων σε μη αστικές περιοχές για την αναζωογόνηση και την ανάπτυξη των οικισμών σε υποπεριφερειακό επίπεδο, με απώτερο στόχο την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων και δυνατοτήτων, καθώς και την δημιουργία μιας «τοπικά προσδιορισμένης ανάπτυξης. Μέσω των ΟΧΕ αναμένεται να υλοποιηθούν παρεμβάσεις που θα καλύπτουν το σύνολο των στρατηγικών παραμέτρων της Περιφέρειας για τη νέα προγραμματική περίοδο όπως χωροταξία – πολιτισμός – περιβάλλον - μεταφορές - έξυπνες εφαρμογές - δικτύωση – ανθρώπινο δυναμικό – επιχειρηματικότητα.

Η εν λόγω ΟΧΕ υλοποιείται σε συνεργασία των Δήμων Αρχαίας Ολυμπίας, Ανδρίτσαινας – Κρεστένων και Ζαχάρως για την κατάρτιση ενός ενιαίου και ολοκληρωμένου προγράμματος Στρατηγικής για την προώθηση παρεμβάσεων και δράσεων που στοχεύουν στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας μέσω της αναβάθμισης του τουριστικού τομέα και της ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής.

Η ΟΧΕ θα υιοθετήσει ένα μείγμα δράσεων οι οποίες θα υποστηρίξουν τον μετασχηματισμό της περιοχής εφαρμογής σε τουριστικό προορισμό έξυπνο, κλιματικά ανθεκτικό, προσβάσιμο και ασφαλή. Ειδικότερα μέσω της ΟΧΕ επιδιώκεται μεταξύ άλλων:

- η αναβάθμιση και ανάδειξη μνημείων και περιοχών φυσικού κάλλους,
- η ενιαία προβολή/ marketing του πολιτιστικού/τουριστικού προϊόντος, σε σύνδεση με εναλλακτικές μορφές τουρισμού και προστασία των φυσικών πόρων (οικοτουρισμός/αγροτουρισμός, περπατητικός/ θρησκευτικός/ ιαματικός τουρισμός)
- η στήριξη και δικτύωση των τοπικών επιχειρήσεων,
- η ενίσχυση της προσβασιμότητας χωρίς αποκλεισμούς
- η αξιοποίηση των ψηφιακών εργαλείων
- η ευαισθητοποίηση – εκπαίδευση του τοπικού πληθυσμού.

Ως βασικοί παράγοντες για την υλοποίηση της ΟΧΕ νοούνται: α) η συνεργασία με υπερκείμενους θεσμούς, β) η συνέργεια μεταξύ της Περιφέρειας και των Φορέων της πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης, γ) ο διαρκής διάλογος με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη και δ) η διαβούλευση με τους τοπικούς φορείς, την ακαδημαϊκή και ερευνητική κοινότητα, την επιχειρηματική κοινότητα και την κοινωνία των πολιτών σε όλο τον κύκλο ζωής και δράσης της ΟΧΕ.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η περιοχή παρέμβασης αφορά τους τρεις όμορους Δήμους της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, Δήμο Αρχαίας Ολυμπίας, Ανδρίτσαινας – Κρεστένων και Ζαχάρως. Η προτεινόμενη χωρική ενότητα εντάσσεται στον **Άξονα ανάπτυξης Ορεινή Αρχ. Ολυμπία - Κρέστενα - Ανδρίτσαινα - Επικούρειος Απόλλωνας**, που ενισχύει τον ορεινό χώρο, ενώ ανήκει στις μικρότερες ενδοπεριφερειακές ενότητες της ΠΔΕ με ομοιογενή ή συμπληρωματικά χαρακτηριστικά.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ & ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΟΧΕ

Η Στρατηγική της ΟΧΕ Δήμων Αρχαίας Ολυμπίας, Ανδρίτσαινας - Κρεστένων και Ζαχάρως επικεντρώνεται στην **ενίσχυση της τοπικής οικονομίας μέσω της οργάνωσης και αναβάθμισης του τουριστικού και πολιτιστικού προϊόντος, σε σύνδεση με εναλλακτικές μορφές τουρισμού, την προστασία/ ανάδειξη των φυσικών πόρων και την αγροδιατροφή**. Ο παραπάνω γενικός αναπτυξιακός στόχος διαρθρώνεται σε 3 επιμέρους ειδικούς αναπτυξιακούς στόχους, που ακολουθούν:

1ος Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος	Στήριξη και συμπλήρωση των υποδομών για την προστασία των φυσικών πόρων, με αναβάθμιση και εξυγίανση των λειτουργιών των οικιστικών συγκεντρώσεων, στη βάση της βιωσιμότητας και πρόληψης/διαχείρισης των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής
2ος Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος	Οργάνωση, προβολή και προώθηση του τουριστικού και πολιτιστικού προϊόντος της περιοχής μέσα από την σύνδεση με ήπιες εναλλακτικές τουριστικές δραστηριότητες της ορεινής ενδοχώρας και την ενσωμάτωση καινοτόμων προσεγγίσεων
3ος Ειδικός Αναπτυξιακός Στόχος	Ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, απασχόλησης και επιχειρηματικότητας στη βάση αξιοποίησης και προσέλκυσης ανθρώπινου δυναμικού στους τομείς πλεονεκτήματος της περιοχής (τουρισμός, πολιτισμός, παράκτιο μέτωπο, αγροδιατροφή)

Από τους αναπτυξιακούς στόχους που τέθηκαν για την περιοχή παρέμβασης, και βάσει της κατανόησης των αναγκών και συγκριτικών πλεονεκτημάτων και δυνατοτήτων της περιοχής, διαμορφώνεται το αναπτυξιακό όραμα το οποίο αφορά στην **“Ανασυγκρότηση και βιώσιμη ανάπτυξη της Περιοχής με κέντρο την Αρχαία Ολυμπία, αξιοποιώντας τον ιστορικό, πολιτιστικό και φυσικό της πλούτο με στόχο την ανάδειξή της σε ελκυστικό παγκόσμιο προορισμό σε συνδυασμό με την πολύπλευρη παραγωγική αναζωογόνηση, την κοινωνική**

ευημερία και την προστασία του περιβάλλοντος απέναντι στους κινδύνους της κλιματικής κρίσης”. Το όραμα αυτό προκύπτει από την διασύνδεση της αναπτυξιακής δυναμικής της περιοχής, ως τόπος με μοναδική ιστορική και πολιτιστική σημασία παγκόσμιας εμβέλειας, με την προστασία του περιβαλλοντικού της αποθέματος και την εξασφάλιση της κοινωνικής ευημερίας του πληθυσμού, υπό το πρίσμα της βιώσιμης ανάπτυξης και της ισόρροπης ανάπτυξης του περιβάλλοντος, της οικονομίας και της κοινωνίας. Επιπρόσθετα, θέτει ως βασικό πυρήνα ανάπτυξης της περιοχής την **ανάδειξη του αρχαιολογικού/πολιτιστικού τριπόλου Αρχαία Ολυμπία-Αρχαία Ήλιδα-Ναός Επικούριου Απόλλωνα**, γύρω από το οποίο μπορεί να αναπτυχθεί μία συνολικότερη αναπτυξιακή στρατηγική που να συνδέεται και με άλλες αλληλένδετες πλευρές (παραγωγικός ιστός, φυσικό περιβάλλον, κοινωνική συνοχή, υποδομές κ.α.).

ΑΞΟΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ ΔΡΑΣΕΩΝ

Βάσει της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής και της αναπτυξιακής της δυναμικής, η στρατηγική της ΟΧΕ διαρθρώνεται γύρω από 4 Άξονες Παρέμβασης (Α.Π), οι οποίοι με τη σειρά τους αναλύονται σε επιμέρους ειδικούς στόχους και πεδία δράσεων.

Ο **Α.Π.1** αφορά στην **προστασία των φυσικών πόρων και συγκεκριμένα στην στήριξη, αναβάθμιση και συμπλήρωση των υποδομών, στον άξονα της πρόληψης/αντιμετώπισης των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής.**

Ενδεικτικά πεδία δράσεων:

Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος

Υποστηρίζονται έργα προστασίας και ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας των περιοχών εφαρμογής της ΟΧΕ και ειδικότερα των προστατευόμενων περιοχών του δικτύου Natura 2000 το οποίο χωροθετείται σ’ αυτές, ήτοι:

- Προστασία των ενδημικών ειδών και εν γένει της βιοποικιλότητας της κάθε περιοχής/ Δράσεις προστασίας και ανάδειξης των περιοχών Natura,
- Βελτίωση της ευαισθητοποίησης και γνώσης σε τοπικό επίπεδο για την κατάσταση διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων.
- Διευκόλυνση της περιήγησης των επισκεπτών στην περιοχή και τις φυσιολατρικές και πολιτιστικές διαδρομές της ΟΧΕ με ασφάλεια και με προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, αξιοποιώντας και τις δυνατότητες που παρέχουν οι ΤΠΕ.

Αποκατάσταση και αναβάθμιση των υποδομών για την αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη έκτακτων φαινομένων

- δράσεις και υποδομές για την πρόληψη και αντιμετώπιση δασικών πυρκαγιών (πχ παρατηρητήρια πυροπροστασίας)

- δράσεις ευαισθητοποίησης των πολιτών για το ζήτημα της πυροπροστασίας – π.χ. **βιωματικό μουσείο φωτιάς στην Κρέστενα**

Ο **A.Π.2** αφορά στην **προώθηση/μετασχηματισμό του τουριστικού προϊόντος, στην στροφή σε εναλλακτικές μορφές τουρισμού και στην προβολή του πολιτιστικού αποθέματος με νέες καινοτόμες μεθόδους.**

Ενδεικτικά πεδία δράσεων:

Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού

- Ενίσχυση του **πολιτιστικού τουρισμού**, με διασύνδεση του τουριστικού τομέα με τον αγροτικό/αγροδιατροφικό τομέα και παράλληλη ανάδειξη του περιβαλλοντικού πλούτου της περιοχής – περιπατητικές διαδρομές για την επίσκεψη χώρων αρχαιολογικού ενδιαφέροντος (μονοπάτια Επικούριου, διαδρομές στον Καϊάφα)

Ανάπτυξη έξυπνων εφαρμογών ΤΠΕ για την προώθηση του τουρισμού

- Εφαρμογή με χαρτογράφηση μονοπατιών η οποία θα προσφέρει ολιστική πολιτιστική εμπειρία, με σημεία αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, δραστηριότητες, χώρους γευσιγνωσίας και αγροδιατροφικών εμπειριών κλπ.

Ο **A.Π.3** αφορά στην **τόνωση της τοπικής οικονομίας και απασχόλησης για την εξασφάλιση κοινωνικής συνοχής.**

Ενδεικτικά πεδία δράσεων:

Δράσεις κατάρτισης εργατικού δυναμικού και απόκτησης επανγγελματικών δεξιοτήτων με έμφαση στους τομείς εξειδίκευσης της περιοχής μελέτης (γεωργία-κτηνοτροφία και τουρισμός)

- σεμινάρια εκπαίδευσης για νέες καλλιεργητικές μεθόδους, πρακτικές marketing και τυποποίησης τοπικών προϊόντων (ΠΓΕ, ΠΟΠ κλπ).
- Δράσεις για την ενίσχυση των καινοτόμων επιχειρήσεων – ενέργειες στην κατεύθυνση της διασύνδεσης του αγροτοκτηνοτροφικού τομέα με τον τομέα του τουρισμού.

Ο **A.Π.4** αφορά στην **ενίσχυση της ίσης πρόσβασης όλων των κοινωνικών ομάδων και την εξασφάλιση κοινωνικής συνοχής.**

Ενδεικτικά πεδία δράσεων:

- Ενίσχυση των κοινοφελών λειτουργιών, με έμφαση στη δημιουργία νέων αθλητικών και πολιτιστικών υποδομών.
- Δράσεις ψηφιακού εκσυγχρονισμού των παρεχόμενων στους πολίτες υπηρεσιών του Δήμου